

Een groot geheimenis

of

?

Wat “men” zegt

De meeste christenen beweren (héél stellig):

“De gemeente is de bruid van het Lam”

Als je aan hen vraagt: “Hoe kom je daarbij?”, dan krijg je het antwoord:

“Efeze 5:25 zegt: “Mannen, hebt uw eigen vrouw lief, zoals ook Christus de gemeente heeft liefgehad”.

➤ “De gemeente is dus de vrouw van Christus”.

Efeze 5:22-33

Maar was dit werkelijk de bedoeling van Paulus? Om die vraag te beantwoorden kunnen we kijken naar het tekstverband waarin Efe.5:25 staat.

Paulus vergelijkt de relatie van man en vrouw binnen het huwelijk hier met de verhouding van Christus en de gemeente, maar...

Wanneer er een vergelijking wordt gemaakt, moet een luisteraar zich altijd 3 dingen afvragen.

Drie belangrijke vragen

1. Wat is binnen de vergelijking het *origineel*, en wat is een *kopie*?

2. Wat is het *punt* van de vergelijking? In welk opzicht lijkt de kopie (of lijken de kopieën) op het origineel?

3. Welke *conclusie* trekt de spreker uit de vergelijking?

Met deze vragen in het achterhoofd wil ik eens naar het betoog van Paulus gaan kijken.

Origineel en kopie

“De man is hoofd van de vrouw, zoals Christus Hoofd van de gemeente is. Zoals de gemeente aan Christus onderdanig is, zo behoren ook de vrouwen in alles hun eigen mannen onderdanig te zijn. Mannen, hebt uw eigen vrouw lief, zoals ook Christus de gemeente liefgehad heeft en Zich voor haar heeft overgegeven” (Efe.5:23-25)

- Het woord “zoals” verwijst naar het origineel.
- Dat is dus: de relatie van Christus en de gemeente.
- De huwelijksrelatie mag daarop lijken (daarvan een afschaduwing zijn).

Origineel en kopie

Verderop in Efeze 5 lezen we:

“Niemand heeft ooit zijn eigen vlees gehaat, maar hij voedt en koestert het, zoals ook de Heere de gemeente”
(Efe.5:29)

- Het woord “zoals” verwijst weer naar het origineel.
- Dat is dus: de zorg van Christus voor de gemeente.
- De zorg die ieder mens koestert voor zijn eigen lichaam is hiervan een beeld.

Origineel en kopie

Ten slotte schrijft Paulus in vs.31-32 nog:

“Daarom zal een man zijn vader en moeder verlaten en zich aan zijn vrouw hechten, en die twee zullen tot één vlees zijn. Dit geheimenis is groot, maar ik spreek met het oog op Christus en de gemeente” (vs.31-32)

→ Het huwelijk dat God bij de schepping heeft ingesteld (Gen.2:24) is een type of een schaduw.

→ De werkelijkheid die door het huwelijk wordt uitgebeeld is wat Christus doet voor de gemeente.

Antwoord op vraag 1

- Paulus zegt in Efeze 5 *niet*, dat de verhouding tussen Christus en Zijn gemeente lijkt op die van een man en zijn vrouw.
- De apostel zegt juist het *omgekeerde*: De band van man en vrouw binnen het huwelijk lijkt op de band die er bestaat tussen Christus en Zijn gemeente.
- Christus en Zijn gemeente zijn het origineel. De huwelijksband mag daarvan een kopie zijn.

Punt van de vergelijking

Als de huwelijksband een afschaduwing is van de verhouding tussen Christus en de gemeente, moeten we ons natuurlijk afvragen:

- Hoe verhoudt Christus zich tot Zijn gemeente? Wat zegt Paulus hierover?
- Is Christus de Bruidegom en de gemeente Zijn bruid? Lijkt de huwelijksband dáárom op de band tussen Christus en Zijn gemeente?

Punt van de vergelijking

“...Want de man is hoofd van de vrouw, zoals ook Christus het Hoofd van de gemeente is, en Hij is de Behouder van het lichaam...” (Efe.5:23)

→ Paulus zegt hier **niet**, dat Christus de Bruidegom is en de gemeente de Bruid. Hij noemt Christus het Hoofd en de gemeente het lichaam.

→ Zoals Christus het Hoofd is van de gemeente, zo is de man het hoofd van de vrouw.

Punt van de vergelijking

“...Niemand heeft ooit zijn eigen vlees gehaat, maar hij voedt en koestert het, zoals ook de Heere de gemeente, want wij zijn leden van Zijn lichaam...” (Efe.5:29-30)

→ Een mens zorgt goed voor zijn eigen lichaam, door op tijd te eten en te drinken en zich tegen koude en hitte te beschermen. Dat is een beeld van de zorg die Christus voor de gemeente koestert.

→ Gelovigen zijn (nu al) leden (= ledematen) van Christus' lichaam. Niet stukjes van Zijn toekomstige bruid.

Punt van de vergelijking

“Daarom zal een man zijn vader en zijn moeder verlaten en zich aan zijn vrouw hechten, en die twee zullen tot één vlees zijn. Dit geheimenis is groot, maar ik spreek met het oog op Christus en de gemeente” (Efe.5:31-32)

→ De overeenkomst tussen het type (=het huwelijk) en het antitype (= Christus en Zijn gemeente) is: “*die twee zullen tot één vlees zijn*”.

→ Christus en de gemeente zullen eens volmaakt *één* zijn.

Punt van de vergelijking

Paulus zegt dat “de gemeente Christus’ lichaam is, de vervulling van Hem Die alles in allen vervult” (Efe.1:23)

→ De gemeente is “de vervulling” van de Messias. Het Griekse woord *plerooma* betekent “aanvulling” of “volledig-making”.

→ Zonder lichaam is een hoofd niet compleet! De hele schepping (“alles”) zal aan de voltooide Christus (Hoofd en Lichaam) worden onderworpen en door Hem worden voltooid (Efe.1:21-22).

Antwoord op vraag 2

Christus verhoudt zich *niet* tot de gemeente als een man tot zijn vrouw (of een bruidegom tot zijn bruid).

Hij verhoudt zich tot de gemeente als een *hoofd* tot een *lichaam*.

Christus en de gemeente worden *één* geheel.

Dit is ook uit andere teksten af te leiden (zie b.v. 1 Thess. 4:17, Kol.3:4)

Antwoord op vraag 2

Niet: partners

Maar: eenheid

Hoofd

Lichaam

Conclusies van Paulus

Paulus trekt conclusies voor de *wandel* (=levenspraktijk) van gelovigen. Allereerst voor vrouwen in de gemeente:

“Vrouwen, weest uw eigen mannen onderdanig, zoals...”

“...Zo behoren ook de vrouwen in alles hun eigen mannen onderdanig te zijn”

“... en de vrouw moet ontzag hebben voor haar man”.
(Efeze 5:22,24,33)

→ Omdat de huwelijksrelatie de band tussen de gemeente en Christus mag uitbeelden, behoort een vrouw respect te hebben voor haar man.

Conclusies van Paulus

Paulus trekt ook conclusies voor mannen in de gemeente:

“Mannen, hebt uw eigen vrouw lief, zoals...”

“...Zo moeten de mannen hun eigen vrouwen liefhebben als hun eigen lichamen”

“...U moet, ieder in het bijzonder, uw eigen vrouw net zo liefhebben als uzelf” (Efe.5:25,28,33)

→ Omdat de huwelijksrelatie de band tussen Christus en Zijn gemeente mag uitbeelden, behoort een man zijn vrouw lief te hebben. (liefhebben = *agapao*, met belangeloze en zelfopofferende liefde)

Antwoord op vraag 3

Paulus maakt zijn vergelijking *niet* om ons te leren dat Christus en de gemeente zich tot elkaar verhouden als een man tot zijn echtgenote.

Uit de verhouding van Christus tot de gemeente trekt hij conclusies voor de manier waarop christelijke echtelieden met elkaar mogen omgaan.

Man en vrouw mogen de éénheid uitbeelden die er bestaat tussen Christus en de gemeente. Een verhouding van harmonie, liefde en respect.

Een groot geheimenis

In Efe.5:30-32 zegt Paulus: ...Wij zijn leden van Zijn lichaam, van Zijn vlees en van Zijn gebeente. Daarom zal een man zijn vader en moeder verlaten en zich aan zijn vrouw hechten, en die twee zullen tot één vlees zijn. Dit geheimenis is groot; maar ik spreek met het oog op Christus en de gemeente” .

Hij verwijst naar Gen.2:21-24. Wie tot de gemeente behoren zijn “één vlees” met Christus. Dat is “een groot geheimenis”. Adam was al één vlees met Eva voordat ze naar hem gebracht werd. Zo zijn gemeenteleden nú al aan het Hoofd verbonden.

2 Korinthe 11:2

Ook 2 Korinthe 11:2 wordt dikwijls aangehaald als bewijstekst voor de gedachte dat de gemeente de bruid van Christus zou zijn.

In de vertaling van het NBG (die hier dichtbij de grondtekst blijft) luidt de tekst als volgt:

“Want met een ijver Gods waak ik over u, want ik heb u verbonden aan één Man, om u als een reine maagd voor Christus te stellen”.

Origineel en kopie

“Want met een ijver Gods waak ik over u, want ik heb u verbonden aan één Man, om u als een reine maagd voor Christus te stellen” (2 Kor. 11:2).

Paulus vergelijkt zich met een vader die zijn dochter uitgehuwelijkt heeft en haar voor haar toekomstige echtgenoot wil bewaren. De ijver van Paulus lijkt op de ijver van een Joodse vader voor zijn dochter.

Hij is de vader die over zijn dochter waakt, de dochter is de gemeente van Korinthe, en de man aan wie zij zal worden voorgesteld is Christus.

Punt van de vergelijking

“Want met een ijver Gods waak ik over u, want ik heb u verbonden aan één Man, om u als een reine maagd voor Christus te stellen”.

De gemeente moet op Christus gericht en onverdeeld aan Hem toegewijd blijven (2 Kor. 11:3). Ze mag in haar midden geen “andere Jezus” laten prediken, geen “andere geest” ontvangen, en geen “ander evangelie” aannemen (2 Kor. 11:4)

Conclusie van Paulus

Paulus maakt zijn vergelijking in 2 Kor. 11:2 niet om te onderwijzen dat de gemeente de bruid van Christus is.

Hij wijst op de noodzaak van leerstellige zuiverheid. Een gemeente mag zich niet inlaten met dwaalleer (een “andere Jezus”, “andere geest”, “ander evangelie”).

2 Kor. 11:2 spreekt niet over de gemeente van alle tijden en alle plaatsen, maar over de gemeente van Korinthe.

Samenvatting

Antwoord 1: De ijver van een Joodse vader voor zijn ongehuwde dochter is het origineel. Paulus' ijver voor de gemeente van Korinthe lijkt daarop.

Antwoord 2: Het punt van de vergelijking is de noodzaak van onverdeelde toewijding.

Antwoord 3: De vergelijking wordt niet gemaakt om onderricht te geven over de aard van de gemeente maar om te waarschuwen voor dwaalleer.

Is het belangrijk?

Nu zou je kunnen tegenwerpen:

“De Bijbel gebruikt meer dan één beeld om de band tussen Christus en de gemeente te beschrijven. Op sommige plaatsen wordt die band vergeleken met de verhouding van een man en een vrouw binnen het huwelijk, op andere plaatsen met de verhouding van een hoofd tot een lichaam. We hoeven zulke beelden niet als tegenpolen tegenover elkaar te stellen. Uit elk beeld kunnen nuttige conclusies worden getrokken”

Gevaren

Mijns inziens kleven er aan de bewering dat de gemeente de bruid van Christus is toch grote gevaren:

- Israël wordt in de Bijbel de bruid (Jes.62:5, Jer.2:32, Joh.3:29) en de vrouw (Jes.54:6, Jer.3:20, Ezech.16:30, 32; Hos.1:2, 2:1, 3:1) van de HEERE genoemd.
- Als de gemeente nu de bruid is, dan heeft de gemeente de plaats ingenomen die Israël oorspronkelijk innam.

Gevaren

Paulus noemt de parallel tussen enerzijds Adam en Eva en anderzijds Christus en de gemeente: “een groot geheimenis”. Hij schrijft in Efe.5:32:

“Dit geheimenis is groot; maar ik spreek met het oog op Christus en de gemeente”.

- Als Paulus gezegd had dat de gemeente de bruid van de Messias was, dan zou dat géén geheimenis zijn geweest. De bruid of de vrouw van de HEERE was immers al dikwijls beschreven door de profeten!

Gevaren

- Wanneer de gemeente de positie heeft ingenomen die Israël eerder innam, dan is zij het “geestelijk Israël”, dat “Israël naar het vlees” heeft vervangen.
- De beloften uit de wet en de profeten kunnen dan alleen maar op “geestelijke” wijze (niet letterlijk) worden vervuld.
- Wat de profeten hebben aangekondigd voor “Sion”, “Jeruzalem”, “Juda en Efraïm”, “Jakobs zaad” of “de kinderen Israëls” moet dan “de Kerk” betreffen...

Gevaren

- Van profetieën die erg veel details geven over de toekomstige geografie van het Midden Oosten, het herstel van de natuur, wereldwijde vrede, heil voor de aarde... blijft er dan niets meer over. Het worden vage beschrijvingen van “de hemel”.
- (Denk bij voorbeeld aan de slothoofdstukken van Ezechiël en Zacharia, of aan Jesaja 2, 9, 11, 65, 66)

Erger nog

- Wanneer de gemeente in de waan verkeert dat zij de bruid van het Lam is, kent ze haar eigen beloften en zegeningen niet meer!:
- Ze vult het Hoofd aan en vormt met dat Hoofd een éénheid (Efe.1:23). Samen zijn ze de Messias! (1 Kor.12:12)
- De voltooide Christus (Hoofd en Lichaam) zal de hele schepping tot volkomenheid brengen (Efe.1:21-23).
- In de toekomstige eeuwen zal de gemeente het toonbeeld zijn van de rijkdom van Gods genade (Efe.2:7).

In 12 passages “het lichaam”

Rom. 12:4-5: “Zo zijn wij, hoewel velen, één lichaam in Christus”

1 Kor. 10:17: “Omdat het brood één is, zijn wij, die velen zijn, één lichaam”

1 Kor. 11:24-29: [Wie op onwaardige wijze eet en drinkt, onderscheidt het lichaam niet]

1 Kor. 12:12-27: “Want zoals het lichaam één is en veel leden heeft, en al de leden van dit ene lichaam, hoewel het er veel zijn, één lichaam zijn, zo is het ook met Christus... Samen bent u namelijk het lichaam van Christus, en ieder afzonderlijk Zijn leden”.

Efe. 1:22-23: “De gemeente die Zijn lichaam is”

In 12 passages “het lichaam”

Efe.3:6: “namelijk dat de heidenen... tot hetzelfde lichaam behoren”

Efe.4:4: “één Lichaam en één Geest”

Efe.4:16: “Van Hem uit wordt het hele lichaam samengevoegd en bijeengehouden... Zo verkrijgt het lichaam zijn groei...”

Kol.1:24: “Zijn lichaam, dat is de gemeente”

Kol.2:17: “het lichaam is van Christus”

Kol.2:19: “het Hoofd, waaruit het hele lichaam opgroeit”

Kol.3:15: “de vrede van God... waartoe u ook in één lichaam geroepen bent”

Kortom

- Paulus noemt de gemeente op minstens 12 plaatsen in zijn brieven “het lichaam van Christus”.
- Hij zegt nergens: “De gemeente is de Bruid”. En ook de andere Bijbelschrijvers zeggen dat niet.
- Volgens het boek Openbaring is het nieuwe Jeruzalem de Bruid van het Lam.
- We kunnen ons maar beter aan het woord van de apostelen houden.